

КЪЫРАЛ СОВЕТНИ ЖЫЙЫЛЫУУ

Дмитрий Медведев политиклени халкъ бла къалай ишлерге керек болганына юйретгенди

Регион парламентаде партилы монополия болмазга керекди. Президент Дмитрий Медведевни оюму ма алайды. Аны юсюнден ол Къырал Советни жыйылуунда билдиргенди. Кремылге, былай жыйылууларга дайым да къатыш турган губернаторлардан сора да, къыралны политика партияларыны башчыларыны барысы да биринчи керек чакъырлгандыла.

Андэ сёз политика системаны реформасыны юсюнден барганды. Политика системаны айнтыу – ол Къырал Советте тёрели тема тюрлюдо. Кёл заманы ичинде «и-и политика» деген сёзге кылуу болуп къалай, керти магъаналардан биринчи керек сюзолгенди. Партиялары араларында конкуренцияны къалай ючюндирирге боллукъду, парламентаде тошмай къалгъанлыны оюмлары да эсте алынуу ючюн, не этерге керекди, айыруу аяланы игилендирирге керекмиди огысе къол кёртюргенли санан санаганды контроль бютон къаты этуу бла чекленни къалырганы боллукъду?

Дмитрий Медведев арт заманда да къыралны политика системасын жангыртгъа керек болганыны юсюнден бир керек айтып къоймагъанды. «Мен эндиге дерек кёл керек айтканымы бу сёзлюкюнде ол сёзюнде дагыда бир керек къатпаргъа хазырма: бизни политика системасы ишлейди. Аны чурмулары бар эселе да, ол ишлейди. Федерацияны субъектлерини оюнулары, партия башчыла да бизни политика системасын, российли демократия да ишлер ючюн, къыралындан келгенни аямагъандыла, дегенди Президент жыйылууны ача. Арт алты жылда партиялары саны 48-ден 7-ге дерек азайгъандыла, алай этуу онылары бютон уллу болгъандыла-финанса (ала Къырал бюджетден ача аялдны), политика (кандидатларыны губернаторларыны къуллукъларына кёргозетиле) жаны бла да. Андан сора да, регион парламентаде оппозицияны келечилери кёл-кёрюк болгандыла. Сёз ючюн, коммунисте 2004 жылда жалаанда 17 парламентте итген эселе, анди аяланы келечилери 67, ЛДПР-ники 43, «Справедливая Россия»-ныкы 50 парламентте тошганды. Мында монополия болмазга керекди.

Бир фракция, къалай-алай болса да, не тюрлю регионга да асыры азды, дегенди Дмитрий Медведев. Не десен да, башка-башка кёл къарамлары болгъанла, бирси партияла ючюн кёл кёртюргенде да бардыла. Былай къаргандыла, экиси октуна аз болуп дермады. Жарким да эшиткича сатыш этерге сюземе. Сёз ючюн, Москваны шахар думасында ишленген эки фракция москвалыны тюрлю-тюрлю политика кёл къарамлары кёргозатпалымдыла? Не хазна! Шахар бек уллуду, къыйлынды, аны халкы да тириди, кёл тюрлюдо.

Жылынуу - 2010

Хурметли жаммауат!

Сиз 2010 жылны биринчи жарымына - Заманнга жазылалмай къалгъан эсегиз, халны тозетирге онг барды. Жазылуу 25-чи январьга дерек жарашдырсагъыз, ана тил-бизде чыкъган газетни биринчи февральдан алып башларыкъсыз.

Жазылуу багъасы 5 айга - 296 сомду. Бизни индексибиз - 51532

Оюм

Арсен КАНОКОВ: Регионлада демократия институтланы кючлендириуню ниетин мен жаратама

Къыралны политика системасын жангыра аяныуу – ала шёндю теркюр айтгъа турган къуру сёзле тюрлюдола. Шёндюго система къырал къурулушу бир кезиунде кесини тарых магъанай ишин тамамлагъанды. Энди жаммаутда бола турган тюрлюениули, жашауну алгъа барыуну эсте алып, анга жангыдан къаргъа тюрлендирирге керекди. Аны заман ишлейди, хайыры болмай да къалыкъ тюрлюдо.

Бюгоннго жыйылууда тюрлю-тюрлю политика кючлени келечилерине да сёз берилени бек иттиди. Ма ол кёл тюрлююкден къыралда шёндюго Россейде болум. Къырал Советте айтылган хар сёз да, мен акъыл этгенден, бир затны шарт кёрюштеди: хар оюм да тюрла этилмирге, эшитилмирге да керекди. Ол демократия жорукълагъа бек тюз келеди. Ачыкъ айтханда, президентни бла премьер-министрины къыралны регионларында да демократия институтланы кючлендириу планлары бизни Къабарты-Малкъарда этген ишлерибиз, муратарлыбыз бла да ишленгенлерин сёзген манга бек хайчууну эди.

Къабарты-Малкъар Республиканы Президенти А.Б.Каноконву Россейли студентлени кюню бла АЛГЫШЛАУУ

Багъалы мушка! 25-чи январда къыралыбыз Россейли студентлени кюнюн бегилеркиди. Къабарты-Малкъар Республиканы вузларында окугъан жаш тёрлюню жетип келген байрамлары бла жоретимден къызуу алгышайлама.

Къырал Советте айтылган хар сёз да, мен акъыл этгенден, бир затны шарт кёрюштеди: хар оюм да тюрла этилмирге, эшитилмирге да керекди. Ол демократия жорукълагъа бек тюз келеди. Ачыкъ айтханда, президентни бла премьер-министрины къыралны регионларында да демократия институтланы кючлендириу планлары бизни Къабарты-Малкъарда этген ишлерибиз, муратарлыбыз бла да ишленгенлерин сёзген манга бек хайчууну эди.

Россейли студент бириную жаратылыганы былай 25 жыл болды. Ол заманы ичинде аны тизгинлеринде чыкъган кёл аям, ата журтул имуды, культурад, билим берилуде, къырал управленяда, къыралны жашаууна бла ишини башка магъаналы бөлөмлеринде бек жарыкълы кюлдүк этип, атларын дунияга айтдыргандыла.

Билтюр, Жаш тёрлюню жыйында, республиказыны студентлеринде кёлле окууларында, илму ишлеринде, спортда, чыгармачылыкда уллу жетимиле болдургандыла. Жангы 2010 жылда да жангы бийликликте чыгарыкъсыны, муратарыгъызга жетергиниз, жангы чыгармачылык башламчылыкларыгъыз кёл болуларын сюйгенни билдирем.

Россейли бийик билим берген школунда окугъан жаш тёрлюню ичинде демократияны, бир ниетлигини,

Кийик саулыкку болугъуз, мамырлыкда тынч-ырач жашау этигиз, багъалы шухларым!

Унутуамазыкъ кезиу

Кёллери жарыкъды, алгъа таукел къарайдыла

Бусагъта студентлени бек къызуу кезиунде «сесалары къыстау барган заманлары. Жаш адамла, судиториланы алларында шитиклиге олтуруу, килитлерни къолларыны алып, десперин дагыда бир керек эсте тошордила. Нычынды Искусстволаны Север Кавказ институту сиз суратда келген студентлери Айткеланы Жамиле, Османланы Таня, Мадина Шокорова, Тимур Блинаев, Залина Куготова, Залим Дышкочев да аладан билдиргенди. Ала кинону эм телевизияныны режиссура кафедрасыны тёртюнчю курсунда окуудула. Усталары Черкелсаны Махмуд бла Тамара Саралыны башчылыгында къысха эм толлу метр-жарлы, документни, социалныч темалы бир неча фильм алгандыла, реклама роликке жарашдыргандыла.

Солдан онгга: Мадина Шокорова, Тимур Блинаев, Айткеланы Жамиле, Залим Дышкочев, Залина Куготова, Османланы Таня режиссурадан экзамен берирни алында.

Мечиланы Кизимни юсюнден документни фильмин алдырыр боллукъду. Шыкъа Шыкъагъа барганды, поэтни окиге айланган къарындашы Кючменланы Ачан, туудугу Мечиланы Таука, профессор Оффенданы Салих бла да тобешгенди. Аяны эсерлерини тынгылгандыла. Багда атлары айтылган студентлени бир-бирлери уа Жангы жылны байрамында ингерленен бардыргандыла, гачиле, Къар аппа бла Къар къыз да болуп оюгандыла.

къыралда - дунияда

Усталаны хаклары ёсеркиди

Школада билим беригиуе жангы амалларын ишге синдириуню юсюнден кенгешни ишине РФ-ни Президенти Дмитрий Медведев. Правительство башчысы Владимир Путин да къатышхандыла. Анда айтылганына кере, саулыккуу жа шашу этерге, компьютерле ба иги ишлей билгирча классла къураулыкъдыла.

къыралда - дунияда

Черекле къурутгандыла

Къоншулары суукъ къысханды, Дагъыстанда уа жылыды, черекле къурутгандыла, ала, жагъарындан чыгып, кёл аллени басхандыла. «Штада, машиналары кюлюк, кыйыкълагъа минерил болуруб», - деп, къыралда этдиле адамла.

Пожарнылге бир тилде сёлеширге керекдиле

Бегтинны ара шахары Брюссельде, бити къыралда керекди, кю уллу миллет жашады: фламандлыла, валлонла эм немисиле, хар бирини кесини энци тили, культурасы. Къыралда, аны арасы болган шахарда да ала бир билрлери бла къатышпыдыла. Иште да алаи.

Ол да наркотикди

Ахыр кезиуде Москваны тюкеленринде къатыш тотон сатып тургандыла. Аны аданы саулуугуна хата-сы болганын бла къалгъанын тинген экспертле ол да, бек кючю тохтул эсе да, наркотик болганын тохташдыргандыла.

Къырымда полле чогадыла

Голле чакъгандан сора да, северден юга учууу кёчюнону къанаттыла Къырымда кююноюн тюрлюдо.

Басмагъа ХУЧИНАЛАНЫ Ануар хазырлагъанды

Басмагъа ХУЧИНАЛАНЫ Ануар хазырлагъанды

Жангылыккъыла

Къууончлы иш Спорт зал ачылганды

Проходна району Лесное злини школунда КъМР-ни Президенти Арсен Каноконву оюнуу бла тынгыла ремонтдан сора спорт зал ачылганды. Республиканы бюджетден ол ишге 2 миллион 580 миңг сом ача бөлюнгенди.

«Агростройсервис» чекленген жууалыгыгъыз болган обшествен ошшилерни мекляны тыш кёрюмдосюн, башын, терезелерин, эшиклерин, тюбюн, сантехникасын эм ичинде инженер коммуникацияларын жангыртханды. Энди спорт бла кюреширге керек затла тап жерде сакъланыркъыдыла, сабиленини кийирин, тешир, жарау этгенден сора жууунур онлары да барды.

Къурулушчула школну босагъасына плитка, мекляны башындан суу кетерча бергъыла да салгъандыла. Устазла, окуучула да ол саулагъа ырадыдыла. Жарыкъ, кен зажда ала, саулыкларыны кючлендирип, зауукъ аладыла.

Ирина ЛУПЫРОВА. Проходна району жер-жерли администрациясыны пресс-службасы.

Производство Школчула сют бла жалчытыллыккъыдыла

Къабарты-Малкъар жууукъ заманда «Школьное молоко» деген Федералныч программаны жашауда бардырган регионланы санына къошулукъду. Май району Новоивановское элинде жангы сют завод ишлениркиди. Ол сентябрь айда продукция чыгарып башларкъыды.

Продукти жашауда «Ленинчиле» СХК бардырлыккъыды. Предпритие кеси ахасына Израйилден сюнюн жаратыргъанда керек болукъу оборуованын сатып алгъанды. Продукция 200-граммликъ бир керек хайырлангъан стаканыкълагъа кююлукъду. Производителден а продукция жалаанда ийнек сютден этилири излениркиди. Май району администрациясыны башчысы Юрий Атаманенко билдиргенге кере, предпритие ал кезиуде кел сайын 35 миңг стакан сют чыгарыркъыды. Ол а жалаанда аяны кесирини укъар республиканы 5-6 районун да жалчытырга жетеркиди. Бир кесерден а «Ленинчиле» молк алай продукция бла саулай Къабарты-Малкъарны да жалчытыркъыды.

Къойгырыу Къолайсызлагъа - 685 миңг сом

Къолайсыз жашаган юйорлеге болушукъгъа Черек району администрациясы озгъан жыл 685 миңг сом бөлген эди. Андан 469 миңг сом республиканы суббютикленден тошгенди. Ол ахчадан жангы окууу жилинда 201 сайбиге мингшюр сом берилгенди. Урушка къатышканыны, сакъланы эм пенсиялары аз болгъандыны жарыуларына 134 миңг сом къоратылганды.

Район администрацияны таматасыны орунбасоры Раиса Рамазанова билдиргенге кере, администрацияны башчысыны аты бла 674 завление берилгенди. Аладан 109-унда адамла жашау бөлүмлерин игилендирирге ача болушукку тилгенди. Ол тилеклени аспасыны къабыл этилгенди.

Черек району администрациясыны пресс-службасы.

ЖКХ Он котёл орнатылганды

Бахсан районун аш школларында эм школгъа дерек сайбу урреденяларында жылы берген эски оборуованыла 5,6 миллион сом багъасына жангыртылгандыла. Району администрациясыны къурулуш, архитектура эм жашау журт-коммунальн молк бөлөмуно начальни Анотели Ойтов бизге билдиргенге кере, Басканыск, Атажууно, Куба-Таба, Жанхотин, Занково элпедде жангы котёлдан онуу орнатылгандыла.

Республиканы бюджетден муниципалитетте бөлюнген 4,8 миллион сомгъа жууукъ багъасына эски сүт ыздада бергъыла алышдырылгандыла. Аяны бителуу узуулуклары 7,1 километрди. Жашау журт-коммунальн молкно ишин игилендириу муниципалныч властылагъа бойыл да баш борчлай къалды. Ол ишлеге деп район юсюбюдеги жылда республиканы бюджеттен 20,5 миллион сом алыпкъыды.

Залина ШОМАХОВА. Бахсан муниципалныч району администрациясыны пресс-службасы.

«Жаш алимлеге быллай тюбешилуени къыйматы уллуду» 2 бет. Шыкъыны сууларыча саркъадыла назмулары 3 бет. Жангылыккъыны азабы 3 бет. Сыфаты - скойдомло, магъанасы - бай 4 бет.

ЖЫЙЫЛЫ

Ачы болса да, ачык сөлөшгөндиле

Бу көндө КЭМР-де ич ишени министр милицияны генерал-лейтенанты Ю.И. Томчак, Прохладный шахары бля Прохладна район ОВД-наы 2009 жылда ишерины итотгарын чыгарыуруга аталган жыйыныла сөшсө, аланы эни составлары кесирине закулунку эм право нызамы кылай жалчыктанарына багы бөлүндү.

Оп оператив-кыулук этиу ише бир кыуам жетишимни белгилегенди, аны бла бирге уа алышка тийишчиле тамамаланып турган борчланы да эге салганды. Сөз очкон, Прохладный шахарда ормлада этилген аманыкчалыны саны азаймайды, бир торлю закосулуку этиле кен кер кыайтарын этилгенде, дегенди. Бу шартла уа жаманат кыоркусулукуны милицияны кесини борчуна ич жуууплы кырамагыны ючюндю, деп эни состав толусунай кадрла бля жалчытылып турган-

лай, алай ишлерге жарамагыны чертегенди.

Министр криминал милицияны ишинде да белгилеп айтырчы жартыкыла болгынарны айтканды. Районда банда кыуам кыураганын заманаында эспемте турунуу, аны жолун кесуиун шарт мадарлары терк окуяна этилгендерин бек улуу кемчилликке санаганды. Аны хата-сындан, дегенди ол, бөөвикле, андан кэрмеца, жашар жер куурап, улуу жашырынлыкка аманыкчалы этип турганыла. Артада алапы тутар очкон барган сермеше милицияны адамы өлгенди. Ол торлю жууапсыздыкны сылтауларын ачыкчаларга эм терскликери болганын жууагына тартырга деп буюрулганды ОВД-ны окуучуларна.

Андан ары сөзюнде министр гражданына шыануулулары ич ишени бөлмю оператив-кыулук этиу борчун кылай толуктууга этик болганын чер-

твенди. «Сизде уа ол кэрюмдю 50 проценттен озмады. Аны себели сиэ адамла бла байламлык-кы кичкери, аны ашынылуугу-ун табарга кен эм тынгыла ишлерге керексиз», - дегенди.

Эки ОВД-га да куратордук этерге жанганд КЭМР-ни ич ишерины министр кидра жаны бла заматтаслы милициянын коювиги Виталий Горняеве буюрулганды. Ол, районда, шахарда да аманыкчалылыкны жолун кесуиуде болжалга салыныздык борчланы эге сала, кесини жанганд этилик болушуккы кылайла болушкыларын аныглатканды.

КЭМР-де Ич ишени министр ини заматтаслы, штабны начальниги милицияны полковники Сабачинаны Олдар оператив-кыулук этиу ишени жанга ызга салырга, хар кыулукчунда жуууулыкны кыаты издерге керексиз чертегенди.

КЭМР-де ич ишени министр-

ствосунда ветеран советни председатели милицияны полковники Борис Думев, район, шахары ОВД-нын ишлеринде тобоген кемчилликке бир-бирле улуу көлпюкликтерин чыккыларын белгилей, аланы тоузирге эки бөлмю эни составларны кыларыннан келликтерин, законкууну эм белгилеп, законкууну адма адма коч эм ырыскы-техника одам болгынарны эге салганды. Бизден болушук керек болса, хар заманда сынауубузу юйрейтерге хазырсыз, дегенди Ю.И. Томчак келир заманда тамаманылык борчланы бек биринчерин адамланы кыоркусулукуларын жалчытып, ырыскыларына суганакчылык этгенени жолларын кесуу болганын аныглатканды.

КЭМР-де МВД-ны пресс-службасы.

Документте

Кыабарты-Малкыар Республиканы Айыруу комиссиясынын председатели айырууну юсондон КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ АЙЫРУУ КОМИССИЯСЫНЫ БЕГИМИ

2010 жылда 21-чи январьда Нальчик ш. №63/1-1

«Россей Федерацияны гражданылары айыруу протоколга этиишилликке Кыабарты-Малкыар Республиканы Айыруу комиссиясы бегиэм этемди.

1. Кыабарты-Малкыар Республиканы Айыруу комиссиясы председатели дайым ишлерге (шотты) мурдорда Гешев Вячеслав Мицевичи аныгырыга.

2. Бу бегиими аспалмы информацийны органдарында басмаларга эмда Кыабарты-Малкыар Республиканы Айыруу комиссиясыны Интернет-сайтына салырга.

Айыруу комиссияны Председатели В.М.ГЕШЕВ
Айыруу комиссияны Секретары АТМЫРЗАЛАН И.А.

ФЕСТИВАЛЬ

Армавирде жырларкыдыла

Прохладный шахарны «Сельмө небо» фестивал автор жырны 13-чү фестивалына кыатышырылды. Ол тыонен Армавир шахарда ачылганды эм Владимир Высоцкийни

тууган ююно жораланганды. Прохладначыла анда, белгиле поэти намуларына этилген жырлардан тышында да, башха авторлары, ол санда кавказ халкылары келечилерин, чыгармалары бла фестивалга келгенлени шашгырей этериккенди.

Людмила ПАНФИЛЕНКО.

КОНКУРС

МГУ-га экамменсиз кирирге сюемсиз?

Адам журналист боломайды, алпай фахмусу бла тууарга керек, дейдиле.

Сени «тинчиктерди» кыаткан эселе, бек тиз информацийны, чынтты жигитлени, сейрилик сюелтени табарга хазыр эсенг, башхака айтаанда, кесинги кыууруну журналистикада санаргы сөз эсенг. «Стань журналистом - 2010» деген конкурсу радион бердикди. «Россеини радиосу», «Россеиника газета» эм МГУ-ну журналистика факультети битую кыууулары абитуриенттерин сынау ишени 8-чи жылы бардырады. Эм факультула, журналист факультетке экзамен бере турмай, кирериле.

Аланда да, сен кыламыны ачуула бердикти тауелленгенге эсенг, кыуууларыны кенгениге мериуги жазарга да унутма.

Жиберилген ише барысы да эчки конкурсу комиссияны столу орта билим берген школну (курсланы) эи эчки орта окууу заведенияны 2010 жылда бошаланга - жиберилгенди.

Интернет окуйма, кыабарты, тынгылашма, сеземе. Уста журналист: ол кылайла болуруга керекки?

Газет манга не керекки.

Жазган ишин бла бирге толую автобиографияны эм толтуруурун аныктаны (аланы колпюлери «Россеини радиосу», «Россеиника газетаны» эм МГУ-ну журналист факультетини официалны сайтарында табарга болукуду) жибирерге унутма. Ол затлары барысын да 15-чи февралга «mgu@radiopus.ru» почта шикте неда терлеп почта бла «Конкурс «Стань журналистом - 2010» белгини салып, 125040, Москва, РФ» Аланда да, сен кыламыны ачуула бердикти тауелленгенге эсенг, кыуууларыны кенгениге мериуги жазарга да унутма.

Жиберилген ише барысы да эчки конкурсу комиссияны столу орта билим берген школну (курсланы) эи эчки орта окууу заведенияны 2010 жылда бошаланга - жиберилгенди.

Кыоакшкы билим берлу

Жаш тинтичуолени жетишимлиери

Окуучулары тинтиу ишге кыатышыруу бла берилгенди: жорлапаланы санындаыла. «Краведени» деген сабий бригуиуден Толгуурланы Диана (башчы Нина Кондратьевна Острацова) биринчи даражалы дипломга тийиши болганды. Ол кесини илму этин Эфбрусну тиресинде ырыхла эмда аланы болдурумуу проблемаларына деген темага керк хазырлаганды. Шкому кызы аланы алганды биринчию эмда табыгы атыны ол Кыоркуулу ишминден кыоруулануу мадарларыны юсондон айттайды.

Лилия Афушуну «Жюрек - кыууу тамарлары аурган суусузда» бла туз диабетни айкыны. («Медицина эм биз» деген сабий бригуиуде, башчысы Байкуланы Зарема Малиповна) деген темага жазган иши

Кыууулар» деген республикалы илму конференцияларда жорлапаланы санындаыла. «Краведени» деген сабий бригуиуде Толгуурланы Диана (башчы Нина Кондратьевна Острацова) биринчи даражалы дипломга тийиши болганды. Ол кесини илму этин Эфбрусну тиресинде ырыхла эмда аланы болдурумуу проблемаларына деген темага керк хазырлаганды. Шкому кызы аланы алганды биринчию эмда табыгы атыны ол Кыоркуулу ишминден кыоруулануу мадарларыны юсондон айттайды.

Лилия Афушуну «Жюрек - кыууу тамарлары аурган суусузда» бла туз диабетни айкыны. («Медицина эм биз» деген сабий бригуиуде, башчысы Байкуланы Зарема Малиповна) деген темага жазган иши

Буйрык

Алышындарылыргыга тийишли эски машиналары орунларына сатылыккы 66 жангы модел

МАРКАЛА	МОДЕЛЬ
Chevrolet	NIVA, Captiva, Cruze
Ford	Alfa Romeo, Linea, Ducato
Ford	Focus, Mondeo
Kia	Spectra, Sorento
LADA	Модельлени битую торпюлерни
Renault	Logan, Sandero
Skoda	Fabia, Octavia
GAZ	2217, 2210, 2705, 2752, 3221, 3302, Volga Siber
UAZ	2206, 2360, 3303, 3741
Иж	3909, 3962, Hunter, Patriot, Pickup 2717
Hyundai	Sonata, Accent, Santa Fe
TarAZ	Road Partner, Tager, LCI 00
Ssang Yong	Actyon, Kyron, Rexon
Opel	Antara, Astra
Nissan	Teana, X-Trail
Toyota	Camry
Volkswagen	Tiguan
ISUZU	NLR85

Бизни корр.

ТЮРКДЕ КОНГРЕСС

«Жаш алимлеге былай тюбешилени кыйматы чулууду»

Алгарында Турцияны Анкара шахарында тюрк культураны жетинчи халыка оралы илму конгресси бардырылганды. Ары Филиппинаны Големия Ариуса кыуууларыны философия философия илмулоны кандидаты Гергюкьяланы Жамия бла бирге чакырылганды. Биз Ариуса Ибрагимовнадан аны юсондон айтырны тилегениди.

«Быллай конгресслеге Тюркде уллу магына бергенери ала кылараны президенти Абдуллах Гелино башчылыгында бардырылганындан окуяна аныгарга болукуду. Хар жолдан а былай жыйылууа эчки темалага аталадыла. Бу конгресс «Тюрк эм дуния культурунда - Стамбул» деген ат бла бардырылганды. Сора кеси да ЮНЕСКО 2010 жылда Стамбулну Европаны ара шахарына санаганына жораланганды.

Илму конгресседе ол шахарны культуруда, тарихында, фольклорда, тилде, архитектурада, башха сфералда не жери болганыны юсондон айтылганды. Стамбулну экономикасыны, туризм байлыкчаларыны, аны кыууларыны, ормаларыны юсерекенди окуяна докладыла этгенле болганды. Эски жырла айтаанда да кыууламда кылып кыууланганды. Стамбулну халыкчыла - ол кеси бир тамашылыккы.

«Бу конгрессе уа темага жазганысы докладыгыны?»

«Жамия бла мен «Стамбул - кыуурачыланы бла малькыарына дунияга кыуурачыланды» деген доклады хазырлаганбыз. Сора ишибиз бла «Стамбул тилде бла адабиятда» деген секцияга кыатышканды. Анда дагында мен жараткан бир зат кезде. Кзыруу кесини кыуурачыланды да сора да, биринге барырга да онугун болды. Андан сора да, хар чакырылган адам кесини секциясында бир керк тамата болуп, аны ишин бардырады. Алай ол тинди да ич билгенди.

Конгрессе докладыны ич тилде - тюрк эм инглиз - хазырларга керек эди. Биз торк тилде жазганыбыз аны бирде секцияланды да мен ол тилде бардырылганына тынгылаганды. Жамия уа инглиз тилдеги секцияланды сайлаганды. Кеси да ол бөлмюю бошоганды.

Литературабында Стамбулну юсондон не айтылганын тингенди. Сөз ючон, ол шахар Меличаны Кязими 20-чы өмюрюно аллында жазган чыгармаларында тобейди. Ол анга дин бла байламлы бир шахарды. Алай, андан сора да, Стамбулду аны жашууанда маганысы улуу болганды. Кен дастанлы, мифелени, араб, фарс тилде жазылган бирчи чыгармалары да Кязим андан келтиргенди. Ала аны чыгармачылыгын да байкылангырды.

ЭЛ МОЛК

Болушуккы зырафына кетмегенди

Республиканы Эл молк эм ашык министрствосунда озган жылы итотгарын чыгарыуу бошомалганды. Алай ал тергегенде ачык болгынына керк, «Агрпромышленность комплексини анытуу» федералны илмилет проектни эм КЭМР-ни Правительствосуну «2008-2012 жылдарда республиканы эл молкон анытуу» программасы башчылыккы алып, алы торвар чыгарыуучула махтауга тийиши болганында.

Агрпромышленность комплексини урунганда, битую республиканы кыуулагы, бытырны жайы кыууруга болганына, ишлеринде башха торлю чырмаула тобогенликке да кыуурамай, жигер ишкуну ючюлукю киргозгендикте эм битуде 20 миллиарда 600 миллион сом багысы торлю-торлю продуктла чыгаргандыла. Ол а бурунку жылыны кэрюмдосунда эсэ чок ашыгында кыуурамай, былай кыуураганда, ол артык махтарна керек тобюйдю. Алай Кыабарты-Малкыары экономика секторуну бөлмелерин арасында продукция чыгарыууу бсдорууу жангы бла бытыр аграрниклени бек аламатыла.

Элли товар чыгарыуучула алай кэрюмдөгө кыуулай бла жеталгы аныгыла? Биринчиден, алагызыныштылган жуушуланы жуууулыкчаларын тоз аныгал, жигер урунганларыны хайрындан. Экинчиден, кыуурап, республикада ич болушукчалы. КЭМР-ни агрпромышленность комплексини анытууга озган жылда федералны бюджеттен кел кыууламы 730 миллион сом ача бөлмюнген эди. Ол а бурунку жылда этилген болушукчалы эсэ эки керге келди. Айтканыбызча, республикабыз да алай ишени бир жанында

МОКЛАНЫ Зуухра, Суратны ХОЛАЛАН Марзият алганды.

Зайна ГУАТЖИБЕВА, Лескен муниципалны районуну пресс-службасы.

Сыфаты - суюдумлю, магъанасы - бай

Москвада чыккан «Элбрусиди» журналы 7-чи номери келди окуучуна кыюу. Ол бизни тарыхыбызды белгиле кезилери бек, литераторга, культуруда жонгылыкка башагыры этеди. Кырачай-маклар миллети ара шахары-башада болгон улус дипломаты (15 миңден ас адам) жашууу юсюндөн да тулу халар айтады.

Бек баша у – ондогы жаш төлбөз кыялы жашуу этенини, аны жетишилери, ол баша заманы магъанасы өтдорона «Элбрусиди» культура арабы кыялы иш бардыранны юсюндөн. Аны баша бирге бу журналы жарыкландыруу магъанасы да бек улусу.

Бек алгы тарыхы аруу, ас-малык журналы магъанасы сууртала баша жасалганы белгилерчиде. Акылман поэт Мейнеланы Кзылны Шыкыдагы койну, маклары кыртла бля, кеини сууртлары да аладалында. Урушка дери жаш поэт Кзылны Кзылны Кеини сууртлары да айырмалыды. «Мен да сизден бирим» деген статья аскыманни юсюндөн халпардыды.

Белгиле кырачайлы таубий Кырмаукуханлы Ислам (1864-1911) жж, эрфини Акбайбаны Ис-байбет, назмукуму Кырмауку Хан-оглом, маклары поэт Москва-ны Магомат эм кеп баша, миллеттери жашууда ачы иш коюн, аны баша тарыха атлары кыялыр-гандыла. Журналда аланы

Европада, Африкада. Биогонлюке ол Казакстаны эркин туугуудан баш тренебри. Кеини жашууу юсюндөн айта, ол ат спорт баша корошгени да белгилейди.

2005 жылда Бирлешген Араб Эмиратада ат бля чабышуда дунини чемпионаты болгонды. Ислам а ары Казакстаны коман-дасы бля келгенди. Саулдай да ол эршиге 185 адам кыатышканды. Кырачайлы атда барган спортмен а 9-чу жерге чыкканды. Аны бля интерюу окууд, андагы жерлешерибизни эркин, монгул, жетишили да жашууларына кыуана.

Москвада кырачай-маклары-ланы «Элбрусиди» культура ара-лары ишлейди (аны филиаллары Кырачай-Черкес бля Кызайлы-Макларда ачылгандыла). Казак-станда уа культура арабы «-Мини тауду». Улуу Кызастанда да, алпай арала Ростоуда. Отааролукы Кыражай-Черкес бля Кызайлы-Макларда ачылгандыла. Ма-мырда да ачылганды «Татуу-атлы культура арабы. Осыган жш анда биринчи байрамлы тобешу бол-ганды. Ол да ишин «Элбрусиди-ча-

Бир ыйыккыга гороскоп

27-чи январьдан 3-чю февральга дери

Кыскачара. Ишде сизни жорюлеуу саккайдыла. Кеп иши бойнугузуга алга эсегиз да, аланы тамам эте, кыатыгызда болганыны сейтирге кыялырарсыз. Сойген адамыгыз бля байламлыканы жашарылыгыда туугуз аны, саз этерикте, сора аны бля арагыз айырылырга болукчу-ду.

Аслам. Ишде кеп-дону, сизни жаша прелдо-жонияла да саккайдыла, болсада башлаган ишлериги кыюмайгыз, ала сизне фалда келтириге болукчудула. Жуу-укларыгыз бля заманыгызны заууклу этдорлоккоз.

дан келгенин онокулуга ачыгыз эттик. Анга эс бурулу. Сизге ул-урак кыялыр бериге да бу-лору. Сиз эс бурган адам бир юйор кыялыр берге предложе-ние этеге кыюу болуу. Төкмөйозо. Хар ишге да улусу эс буру кыялыр. Хар ишге да улусу эс буру кыялыр. Хар ишге да улусу эс буру кыялыр.

Танала. Сиз ишин сойген адамдысы. Аны эсеп-мел кыялыр койюдуле. Жагы тобушуле, кеп болса да, хайыры болура этерге керошгиз. Ишигиз кепдо, ол проблеманы жанада кесигиз та-мамталгысыз. Бириге ишле шуле сойген адамдыгыз бля, ол жуукчулукту бютюдна байта-мал этерикди.

Кызыла. Коллективде байламлыкларыгыз-гы эс буругуз. Пробле-маларыгыз бар эселе, аланы терк тамалгагыз. Житини ертен болгунуу юнорго керо-ди. Аслагыи информацияны органарында ишленге, кеп-рин иги жаны бля кергозюп, уллу кыялыр таварга болукчу-дула. Эчки жашууга да да-улеуу кыялыр керокиди.

Суккуяла. Сизни кеп ашы мурагырыгыз бар-дыла. Созамыгыз, аланы жашууда бардырыгыз, алай эт-сегиз, кыялыргуз да все бар-лыкды. Ала бля байламлы-лык терк таркайрыгызды.

Эгизле. Сизге иги кезуу келгенди. Кыялыргузун ад-малогуз сизге керек болукчу адамдыгыз бля. Ол сизге бютюдна бийик даражага жетерге болу-шурукчу. Жуукларыгыз а ангылаусулуклары бля чурум-ла туудурдыла. Сизни эчки жашуугузуга суганаклык эт-ти. Тезогоз, кыялга этмезге керошгиз.

Базман. Улуу сагыу-алыу этрге аламат за-манды, алай алгы ар-тык керек болмаган аруу зат-чыкканы сатып алсагыз да аман туюдуло. Бош заманыгыз аны сойген адамдыгыз бля ашырыгыз. Эчиге дери юйде-ури болмаган эсегиз, кытын алыргы бек тап заманды.

Суккуяла. Сиз ангыла-уу адамсыз, кыялыгузун да кеп зат келликди. Алай эсе да, шинду уллу про-ектеге узамлы кыюсагыз игиди: сиз болууу тол ангыларлык туюлок. Ишде болган дау-лашпага да кыатышмагыз Ке-рекис кыоранча да этмез. Заман табыгыз да, аны жуук-ларыгыз бля өтдоронкоз, ала-ны айтырары сизге иги болу-шуркчудула.

Айрыкчабакыла. Иши-зи шашыган кезиуду. Иш-тигениги бля керошгиз. Борча ача тилесе – бер-игиз: заманыда кыайтарлык-дыла. Соймекли жаны бля иш-тиги. Юйоргогоз эс бу-луртөркөр бля иги да жуукчулашдырыгызды.

Базман. Улуу сагыу-алыу этрге аламат за-манды, алай алгы ар-тык керек болмаган аруу зат-чыкканы сатып алсагыз да аман туюдуло. Бош заманыгыз аны сойген адамдыгыз бля ашырыгыз. Эчиге дери юйде-ури болмаган эсегиз, кытын алыргы бек тап заманды.

Суккуяла. Сиз ангыла-уу адамсыз, кыялыгузун да кеп зат келликди. Алай эсе да, шинду уллу про-ектеге узамлы кыюсагыз игиди: сиз болууу тол ангыларлык туюлок. Ишде болган дау-лашпага да кыатышмагыз Ке-рекис кыоранча да этмез. Заман табыгыз да, аны жуук-ларыгыз бля өтдоронкоз, ала-ны айтырары сизге иги болу-шуркчудула.

Итинген муратна жетер

Гимнастика спорт Элбрус районода спорту кенг жайылган спорткерлерден туюлоду. Алай олимпиада спорт специализацияланган собий-жаш тило спорт школуда алай блком ишленгиле уа 25 жылдан артык болды. «Фоло» спорт-сагулык юкчеле комплексде гимнастика бля керошрчо онгла бардыла. Ата-анала да сабийлерн бери бериге бек соведиле.

Бир кезиуде блкомде юч кыа-ум бар эдиле: саулук-юкчеле, физиканган эм окубу-жару эт-гом. Аланы баш борчлары – эрши-желе району даражасан кыюуларлык спортчуланы хазырлауду. Биогонлюке баша айтылган кауумаладан бирин-чисинде кыялырлар ишлейди. Ол диле. Алада тренебри Ольга Над-жафова, Татьяна Ортанова, На-талья Чурикова, Людмила Луки-на, хорогорар Инна Варакина эл-ден артык сабийни юйретиле.

Аланы асламы башланган кыаумга жорюйдоле. Окубу-жару этгенге уа, тийшли хазыркыклары болуп, разрядха нормативни толтуралыкка ете-диле. Ата-анала бизге сабийлерн келтирген кезиуде, – дейди Тата-на Ортанова, – биз аладан не му-рат бля келгенерин сорабыз. Бир-бирге жашарын туугушубу бериге сойгенерин билдире-

диле, алай тренебр алгы гимна-стика жорюйге керошди дегени болгондо бля жашуу бардыла. Алай бля ангылайсы, эрте-кеп болса да, ол бизден кет-пирин андан бизге бир торлю хайыр болмазгылыгы.

Болсада спорту бу порлюсою-ле дагы алай бля жашуу барды. Ой-шуну эсинуу жетишкенди. Сабийле жаланда республикалы даражада эршиделе. Тышына ба-рырга ача жокчу. Аланы ара-ларында бек хунериле бардыла. Кеп бля Нанычкер республика-ны эм Есентукини жш гимнаст-ларыны кыатышулары бля бар-дырылган тобешууда Ногайялы-ланы Таймурза, Моллаланы Расул, Тиберидиланы Таулан, Гечкиланы Милана, Махметаны Фариди, Амина Капхахова эм Камилла Хат-кова ашы керюмдоло болургу-андыла.

ТЕМИРПЛАНЫ Анатолий. Сууртаны автор алгыанды.

Тренебр Татьяна Ортанова сохталарында бирине жаруу этдириди.

Полициячыны багысы кыялай бирди?

Низамны саклаучула тш кыраллада кыялай кыялуук этедиле эм кыяллай бир жална адалдыла

Ирандан кечген палестиначыны эм восток Германияда туугун немисли тишпирүүчи башкыри Мохаммед полицияда 15 жыл ишленгеди. Орта жыл берген школну бошагандан сора ол 16-жылгында полициячылары школларына окууга кирген эди.

кюндюзю сменге жорюйдо эм жарым кон ишлейди. Сабийи ауруп кыялган неда анга кыарарык адам болмаган кезиуде Керстин ишге келмей кыялыр, а, жанысын а сагуу алырга эркиди.

Германияда полициячылары кыял чинивонилени статусуны бериле себепи алгагы окугун-ан юч жыллары кезиуде ич кесек кыял стипендия берилди. Ол а башланган кыял жалнагы аналдыла. Мохаммед кесини кыаты бол-ук Керстин бля школа таныш-кан эди. Чинивониле төбөнгини орта эвенюлар ишленгеле поли-ция обермейстерлери деген да-ражада дери кыялуук аты бери-ледиле. Алай кыялуучуланы жарамы тенги бири тишпируды-дыла. Ол торлю эркинлик 1990 жыланы башындан бери берил-генди.

Керстин кесини келир заманы ючюн жарымайды. Жаланда бек иеси бля бирге жашаганы ючюн угый, полициячылагы кыялран лекиси алырга гаранты болганы ючюн да. Кыял алгы алай тө-леуени кыялуук борчларына кер-тиликлери ючюн берди. Полициячыла-чинивониле забастовкала этерге эркин туюлдоле эм кыя-ралны сейрлерин алкаусу кыо-руларга борчулдула. Полиция-чыны 40 жыл стажы болган чинив-онилени пенсиясын алчыны энар 2 жылда айлук орталык иш хакыны 75 проценти тенги бир болушуга тийишлиди. Былай ай-тырга керекбиз: ишленген жыл-лары кёбёе барган полициячы-ны жалнасы да бөсди. Мында-рысында кыялай бир ишлери-ги Керстин биймейди, алай пен-сияла кезиуден алгыа кетер муураты уа жокчу.

Бир ауук заман озгандан сора Мохаммед ичирги школну бошар-га эм университетте кирмеге му-рат эткен эди. Иш хак азыд дегу-угу. Полициячылары жалнары аман туюлдо: кыялга тошген башланган иш хаклары, анга кыахк төлеуе да кирип, 2000 евро бота келди. Службадан да эркименди Мохаммед. Ол кесини кыялуудан дагыда кеп зат этер-

СПРАВКА Дунинда эм уллу орталык жалнаы – 4 миңинге жуукчу долларны – АШШ-чи полициячылары адалдыла. Европада, Европалы союзу чеклериңе окуяны, низамны кыялууларына төлөнгени иш хакыны орталык өчмөлөде тохтатырылган айлук жална жокчу. Сөз ючюн, Голландияда юк натрулуу орта статистикалы инспекто-ру 2,5 миң евро эм бек иги социальный пакет амда ашы пенсия аладыла.

УЧРЕДИТЕЛЬ: КЫАБАРТЫ-МАКЛАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛА ПРАВИТЕЛЬСТВОСУ

Баш редактор
АТТАЛАНЫ Жамал

РЕДАККОЛЕГИЯ:
АЛИКАЛАНЫ Владимир, АПАЙЛАНЫ Мусафар (баш редактору орус-баша, БЕЙПАЙЛАНЫ Муталип (баш редактору орус-баша), БИТТИРПА-НЫ Аминат, ТУКУЛАНЫ Хауа, ТОКУ-МАЛАНЫ Хусейн, ТОКЫЛУЛАНЫ Бо-рис (акуулы секретары).

РЕДАКЦИЯНЫ БЕЛОМЕРИ:
Жамаат-политика бөлүмү - 42-67-68, 42-24-02.
Экономика бөлүмү - 42-66-73.
Культура бөлүмү - 42-75-82.
Социальный политика бөлүмү - 42-66-76, 47-27-59.
Жалнагы бөлүмү - 47-27-59, 47-66-71.
Письмода эм реклама бөлүмү - 42-37-94.
Тизмачы бөлүмү - 47-31-28. Суурт алычуу бөлүмү - 42-68-72.
Бухгалтерия - 42-30-83.
Оператор - 47-26-28, 42-39-65.

Редакция авторла бля кыагыт жорютмейди. Кюк жамаатка реңегия этилмейди эм ала артка кыялыр кыялырарыдыла.

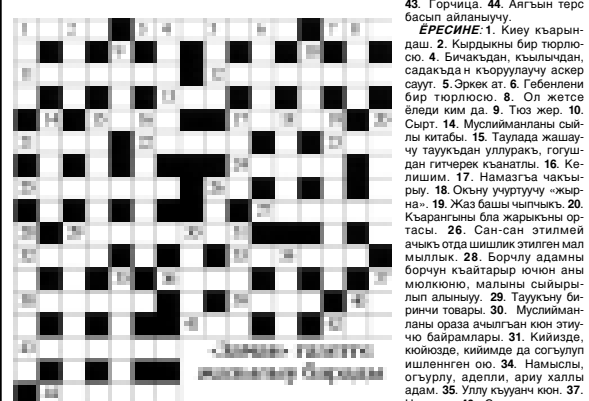
Газетде басмаиниңи материалда айтылган оюмда реңегияны оюму бля келишимге болукчула. Алада анылган хар зат ючюн Ресей Федерацияны басманы комитети Закунаны тиийишлинде, материалны авторлары кесери жууушудыла.

Редакция авторлардан 400 гектигизден (машичка бля жазылган 5-6 бет) келиш азылды.

Газет Басмагы эм аслагыи информацияны эркинликери кыялуулары бля Кызайлы-Маклар регион инспекцияда 1994 жылда 14-чу июнда регистрация этилгенди.

Регистрация номер – Н-0066. Индекс – 5152

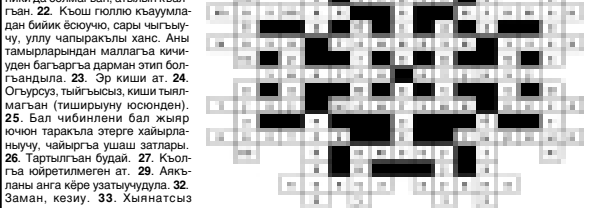
Сөзбөр

ЭНИМЕ: 1. Андан ичдим, кечкирди ай-ор-дар... (жырдап). 2. Самолет темир. 7. Кыз «жамчы». 11. Мөлөкө. 12. Кыюаисы юйорлени сабийлери окуучу школ. 13. Алай болайым жанынга дечунодоле. 15. «Тура эдим алай, кыяйдан келди хат». 17. Тала, кент эм тоз жер. 21. Кишини кыялыр, атылык кыялган. 22. Кыш полло кауумла-дан бийик өсуючо, сары чыгыуу-чу, уллу чапырарыкы ханс. Аны тамырлардан малгагыз куну-уден багыр-га дарман этип бол-гандыла. 23. Ор киши ат. 24. Огурусуз, тыйгысыз, киши тыл-маган (тишпирүүн юсюндөн). 25. Бал чинивониле бал жыр ючюн таравыла этерге хайыр-лынуучу кайырга ушаш затлары. 26. Тартылган будай. 27. Кылга юйретилмеген ат. 29. Ак-ланы анга керге узатуучудула. 32. Заман, кезиу. 33. Хыянатсыз

саккасын деп биреуге берил-ген зат. 36. Аны төртдөн бири. 38. Жучуңан, абыыраган кел-

Газетини 6-чи номериде басмааланган сөзбөри жууулары.

Сөзбөри ТОКУМАЛАНЫ Хусейн жарашдырарында.

Жерлешерибизни юсюндөн фильм

Балгалы окуучуларыбыз! Ойторбончо январда, «Мир» телеканалда бизне тележурналистбиз Сабачыяны Арпаны Казакстанда жашаган жерлешерибизни юсюндөн беруюно биринчи кесиге кыяран, анда жашаган кыярандыларыбыз-ны, эгечерибизни жашуулары бля шагырей-ленип, улту зауукчулук алганбаныз.

Балгалы окуучуларыбыз!
Ойторбончо январда, «Мир» телеканалда бизне тележурналистбиз Сабачыяны Арпаны Казакстанда жашаган жерлешерибизни юсюндөн беруюно биринчи кесиге кыяран, анда жашаган кыярандыларыбыз-ны, эгечерибизни жашуулары бля шагырей-ленип, улту зауукчулук алганбаныз.

Фильмни кыялган кесиге кыяргарта да онг чыкканыды. **Былук кон 19 сагат 30 миңула эткиди, келир былукта барз кон 19 сагат 30 миңула да ючюнко кесиге «Мир» каналда кер-гюзтолуктоле. Алайды да, биогонлюке Казакстанда турган адамларыбызны юслер-инден билриге сойгенлени, кек экранлагы чакырабыз.**

РЕДАКЦИЯНЫ АДРЕСИ:
360000, Нальчик шахар, Ленин атыл пресект, 5
Тиражи 3530 экз. Заказ № 129